

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obo/11/2020
Identifikačné číslo spisu: 6004111965
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6004111965.16

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Ing. Ernesta Mesároša, so sídlom správcovskej kancelárie SNP 269/13, 962 31 Sliač, správcu konkurznej podstaty úpadcu APIS a.s. „v konkurze“, so sídlom Robotnícka 841, 039 01 Turčianske Teplice, IČO: 30 222 419, proti žalovanému FANTÁZIA Kereskedelmi Korlátolt felelősségű társaság „felszámolás alatt“, so sídlom Szent István krt. 18 fszt. 3, 1137 Budapešť, Maďarsko, reg. č.: 01-09-269700, t. č. právne neexistujúci subjekt, o určenie, že žalovaný nemá proti úpadcovi vykonateľnú pohľadávku, o návrhu na zmenu žalovaného, o odvolaní spoločnosti KISZNER-FŐ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom Késmárk utca 32, 1158 Budapešť, Maďarsko, reg. č.: 01-09-197004, zastúpenej Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 55Cbi/70/2004-870 z 8. októbra 2020, takto

rozhodol:

O d v o l a n i e o d m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 55Cbi/70/2004-870 z 8. októbra 2020 nevyhovел návrhu spoločnosti KISZNER-FŐ Korlátolt Felelősségű Társaság, so sídlom Késmárk utca 32, 1158 Budapešť, Maďarsko, reg. č.: 01-09-197004 (ďalej aj „spoločnosť KISZNER-FŐ“), aby vstúpila do konania na miesto žalovaného.

2 V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 23.05.2016 bol súdu prvej inštancie doručený návrh spoločnosti KISZNER-FŐ na zmenu účastníkov na strane žalovaného z dôvodu, že žalovaný na strane postupcu a spoločnosť KISZNER-FŐ na strane postupníka a nového veriteľa uzavreli v Budapešti dňa 07.11.2014 zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej žalovaný postúpil na nového veriteľa svoju pohľadávku voči úpadcovi APIS a.s. Turčianske Teplice (ďalej aj „úpadca“), ktorá bola priznaná a judikovaná na základe rozsudku GAFTA z 02.08.2001, spolu s pohľadávkou na náhradu trov konania a iných súvisiacich pohľadávok uvedených v zmluve o postúpení pohľadávky. Keďže nový veriteľ sa stane účastníkom konania až na základe rozhodnutia súdu o pripustení zmeny účastníka konania na strane žalovaného, nový veriteľ podal návrh na zmenu účastníkov podľa § 92 ods. 2, ods. 3

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

3 Uznesením č. k. 55Cbi/70/2004-555 zo 7. júna 2016 v spojení s opravným uznesením z 11. decembra 2018 súd prvej inštancie návrh spoločnosti KISZNER-FÓ na zmenu účastníka na strane žalovaného zamietol s odôvodnením, že nejde o návrh podaný legitimovanou osobou.

4 Uznesením č. k. 1Obo/3/2019-837 zo 17. júna 2020 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „NS SR“) uznesenie súdu prvej inštancie zo 7. júna 2016 v spojení s opravným uznesením z 11. decembra 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5 Uznesením č. k. 55Cbi/70/2004-860 zo 16. septembra 2020 súd prvej inštancie zastavil konanie podľa § 64 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) z dôvodu, že žalovaný zanikol počas konania bez právneho nástupcu skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo.

6 Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že OSP bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pričom v žiadnom ustanovení CSP nie je upravené, že o zmene žalovaného by mal súd rozhodovať inak, ako podľa CSP, najmä keď absentuje ustanovenie, v zmysle ktorého by mal súd prvej inštancie rozhodovať podľa § 92 ods. 2, 3 OSP v znení účinnom do 30. júna 2016. O návrhu spoločnosti KISZNER-FÓ preto súd prvej inštancie rozhodoval podľa CSP ako platnej a účinnej právnej normy.

7 Podľa ustanovenia § 80 ods. 1 CSP právo meniť subjekty konania má výslovne a výlučne len žalobca, a to bez ohľadu na to, či k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností došlo na strane žalobcu alebo na strane žalovaného. Je to dané samotným charakterom sporového konania, ktoré začína na základe žaloby, a teda je prirodzené, že iba žalobcovi patrí právo určovať subjekty, ktoré majú byť stranou v spore. Ak by právo určovať a zmeniť strany sporu bolo priznávané aj inému subjektu ako žalobcovi, najmä v prípade, ak by dôsledkom mala byť zmena na strane žalovaného, mohla by nastať situácia, že by bez ohľadu na vôľu žalobcu sa stranou žalovaného stal subjekt, proti ktorému sa žalobca ochrany svojich práv nemienil domáhať a ktorý by ani nemusel byť pasívne vecne legitimovaný.

8 Hoci po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku právne účinky návrhu spoločnosti KISZNER-FÓ na zmenu žalovaného zostali zachované, avšak keďže podľa platných a účinných procesných predpisov môže v civilnom sporovom konaní zmenu žalovaného navrhnúť len žalobca, súd nevyhovel návrhu spoločnosti KISZNER-FÓ, aby do konania vstúpila na miesto žalovaného.

9 Proti tomuto uzneseniu podala spoločnosť KISZNER-FÓ (ďalej aj „odvolateľ“) odvolanie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že pripustí zmenu účastníkov konania na strane žalovaného.

10 Odvolateľ uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol nezákonným spôsobom, pričom jeho rozhodnutie neobsahuje relevantné odôvodnenie.

11 Poukázal na to, že z potvrdenia o zmene veriteľa (ktoré vydal konkurzný súd v konkurznej veci sp. zn. 28K/218/02) vyplýva, že konkurzný súd za nového veriteľa prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní - v rámci zmeny na strane veriteľa - v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZKV“) považuje výlučne len odvolateľa. Súd v konaniach vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom nie je nadriadený konkurznému súdu a pri zmene účastníkov (ak ide o veriteľov prihlásenej pohľadávky) nemôže rozhodovať v rozpore s rozhodnutiami konkurzného súdu, keďže takýmto spôsobom by bol jednoznačne narušený princíp právnej istoty a ustanovenie § 7 ods. 4 ZKV by nemalo opodstatnenie.

12 Súd prvej inštancie bol v tomto konaní povinný v rámci rozhodovania o pripustení, resp. nepripustení zmeny na strane žalovaného vychádzať len z potvrdenia o zmene veriteľa, ktoré vydal konkurzný súd dňa 25. mája 2016 v konkurznej veci a navrhovanú zmenu na strane žalovaného mal pripustiť tak, ako ju navrhol odvolateľ ako nový veriteľ prihlásenej pohľadávky. Napadnuté rozhodnutie má vadu, ktorá spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (v rámci posúdenia pripustenia zmeny na strane žalovaného) a je vydané v priamom rozpore s judikatúrou NS SR (rozhodnutie sp. zn. 3Obo/7/2012).

13 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ako súd odvolací), po prejednaní odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania, dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

14 Podľa ustanovenia § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

15 Podľa ustanovenia § 386 písm. c/ CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

16 Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy (OSP) bola v novom procesnom poriadku (CSP), účinnom od 1. júla 2016, zmenená koncepcia prípustnosti odvolania proti uzneseniu. Proti tejto forme súdneho rozhodnutia odvolanie v zásade prípustné nie je a pripúšťa sa len v tých prípadoch, ktoré sú taxatívne vypočítané v ustanovení § 357 CSP.

17 Podľa ustanovenia § 357 CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o

- a/ zastavení konania,
- b/ odmietnutí podania vo veci samej,
- c/ odmietnutí žaloby na obnovu konania,
- d/ návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia,
- e/ zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1,
- f/ návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia,
- g/ zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku,
- h/ zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
- i/ návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku,
- j/ odklade vykonateľnosti rozhodnutia,
- k/ povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva,
- l/ zabezpečení dôkazného prostriedku,
- m/ nároku na náhradu trov konania,
- n/ prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ a § 164,
- o/ návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia.

18 V posudzovanom prípade bolo odvolanie podané proti uzneseniu vydanému podľa Civilného sporového poriadku, ktoré však nie je uvedené medzi uzneseniami taxatívne vypočítanými v ustanovení § 357 CSP. Odvolanie spoločnosti KISZNER-FŐ teda smeruje proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné (napriek tomu, že návrh na zmenu účastníka na strane žalovaného bol podaný dňa 23. mája 2016 t. j. za účinnosti OSP, ako uviedol odvolateľ), avšak súd prvej inštancie o návrhu na zmenu účastníka konania rozhodol už podľa ustanovenia § 80 CSP.

19 S poukazom na objektívnu neprípustnosť odvolania smerujúceho proti napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie (§ 386 písm. c/ CSP) odvolací súd nemal inú možnosť, než odvolanie odvolateľa odmietnuť ako procesne neprípustné bez toho, aby sa zaoberal skúmaním vecnej správnosti alebo nesprávnosti napadnutého uznesenia.

20 Uznesenie prijal odvolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu

oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP v spojení s § 424 CSP).

Podľa ust. § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ust. § 429 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.